

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

«ՀՀԿԳՄՍՆ ԴՄ-110016» ծածկագրով անցկացվող մրցույթում ներկայացված հինգերորդ դասարանի
«_____» դասագրքի «Բովանդակային գնահատման փուլի»

Գնահատող հանձնաժողովի անդամ՝ հայոց լեզվի մասնագետ

Գնահատողի անունը, ազգանունը, հայրանունը _____

Բնութագրիչի համարը	Չափանիշ/բնութագրիչ	Տրվող միավորը՝ 0-3 *	նշումներ **
Թղթային դասագիրք			
	Չափանիշ 23. Շարադրման լեզուն համապատասխանում է տվյալ տարիքի սովորողների լեզվական կարողությունների՝ չափորոշիչներով նախատեսված մակարդակին:	x	
23-1	Շարադրման լեզուն պարզ է, մատչելի, պահպանված է պարզից բարդի անցման սկզբունքը, բառապաշարը գործածական է: Կիրառված են հիմնականում պարզ ընդարձակ նախադասություններ: Բարդ նախադասություններն ունեն առավելագույնը երկու բաղադրիչ նախադասություն, հնարավորինս քիչ են գործածված դերբայական դարձվածով կառույցներ:		
23-2	Հարցերն ու առաջադրանքները շարադրված են հիմնականում պարզ ընդարձակ նախադասություններով, ըստ անհրաժեշտության՝ կարող են գործածվել նաև բարդ նախադասություններ:		
23-3	Առաջադրանքները ձևակերպված են հրամայական եղանակի եզակի/հոգնակի 2-րդ դեմքի բայաձևերով, դրանց քայլերը տրված են ամենայն մանրամասնությամբ:		

23-4	Տեքստերում առկա անձանոթ, հազվադեպ գործածվող բառերը բացատրվում են:		
	Չափանիշ 24. Շարադրման լեզուն համապատասխանում է ժամանակակից գրական լեզվի՝ տվյալ տարիքի սովորողներին ծանոթ նորմերին/բացառությամբ հեղինակային մեջբերումների/:	X	
24-1	Դասագրքում պահպանված է լեզվական կանոնակարգվածությունը՝ ուղղագրական, կետադրական, քերականական կանոնների խստիվ պահպանմամբ:		
24-2	Կիրառված եզրույթներին զուգահեռ՝ փակագծերում տրված են դրանց հանրայնորեն ընդունված հայերեն համարժեքները (եթե առկա են):		
24-3	Դասագրքում առկա բարբառային, խոսակցական, օտար բառերն առանձնացված են, տրված են դրանց հասկանալի բացատրությունները:		
	Չափանիշ 25. Տեքստերը ծանրաբեռնված չեն նոր եզրույթներով ու անձանոթ բառերով, նոր բառերն ու հասկացությունները ներմուծվում են աստիճանաբար և բացատրվում են:	X	
25-1	Տեքստերում առկա եզրույթները, անձանոթ բառերն ունեն քանակի սահմանափակում և զետեղված են դասագրքի վերջում առկա բառարաններում: 5-6-րդ դասարաններում մեկ բաժնի/առարկայի թեմատիկ միավորման մեջ թեմայի շրջանակում կիրառված են 4-5 եզրույթ, 6-7 տեղանուն:		
25-2	Տրված են հոմանիշների, հականիշների, համանունների, տվյալ առարկայի հիմնական հասկացությունների ցանկեր, սխեմաներ և դրանց բացատրությունները:		
	Չափանիշ 26. Շարադրանքը զերծ է ոչ հստակ, բազմիմաստ, տարընկալում առաջացնող ձևակերպումներից, եթե դրանք նախատեսված չեն հատուկ նպատակով:	X	

26-1	Գործածված բազմիմաստ բառերի իմաստները հստակ հասկանալի են տվյալ համատեքստում:		
26-2	Հասկացություններն ունեն միատեսակ անվանումներ:		
26-3	Կանոնները տրված են հնարավորինս մատչելի և հակիրճ: Օրինակները հասկանալի են և կիրառելի:		
	Չափանիշ 27. Տեքստերում օգտագործված են ուշադրություն գրավող, դրական հույզեր առաջացնող, իմացական արտահայտություններ և ասույթներ:	X	
27-1	1. Տեքստերում օգտագործված են երեխայի հուզական, մոտիվացիոն և հաղորդակցական ոլորտների զարգացմանն ուղղված արտահայտություններ, ասույթներ, մեջբերումներ, նամակներ:		
27-2	2. Առկա են բարեկիրթ հաղորդակցմանը, սեփական հույզերի արտահայտմանը, ապրումակցմանը նպաստող արտահայտություններ:		
27-3	3. Առկա են պատկերավորման որոշակի համակարգ ունեցող տեքստեր, որոնք ընդլայնում են սովորողի երևակայությունը, մտահորիզոնը, ստեղծարարությունը:		
27-4	Առկա են թեմային վերաբերող հետաքրքիր, հուզական երանգ ունեցող հավելյալ տեքստեր:		
	Չափանիշ 28. Օգտագործված բառապաշարը և ձևակերպված մտքերը ճշգրիտ են արտահայտում տվյալ ուսումնական առարկայի բովանդակությունը	X	
28-1	Դասանյութը հստակ է շարադրված ու հասկանալի է դարձնում նյութի բովանդակությունը, զերծ է գիտական բարդ ձևակերպումներից:		

28-2	Տեսական նյութում կիրառված են տեղին և նպատակային խոսքային կառույցներ, գիտահանրամատչելի բառապաշար:		
	Չափանիշ 29. Նոր եզրույթների ու նոր գաղափարների ներմուծումը արտացոլված է վերջնարդյունքներում:	X	
29-1	1.Նոր եզրույթները և գաղափարները ներմուծված են ըստ անհրաժեշտության և աստիճանաբար, պահպանված է սահմանված քանակը		
29-2	2.Նոր եզրույթների և գաղափարների ներմուծումը նպատակային է և հիմնավորված, կապ ունի վերջնարդյունքների հետ:		
	Չափանիշ 30. Ուսումնական տեքստերում օգտագործված են տվյալ ուսումնական առարկային և բնագավառին բնորոշ բառեր, հասկացություններ, եզրույթներ, խոսքային կառույցներ, որոնք սովորողներին հնարավորություն են տալիս յուրացնելու տվյալ բնագավառի կամ գիտության «լեզուն», ընդլայնելու ու բազմազան դարձնելու սեփական լեզվական պաշարն ու խոսքային հնարավորությունները	X	
30-1	1.Տեքստերում առկա նոր կառույցները, թեմատիկ բառապաշարը ներառված են խաղերում և գրավիչ/ հետաքրքրական առաջադրանքներում, կիրառված են հարցադրումներում:		
	Չափանիշ 31. Դասագրքի շրջանակում պահպանված է տեքստերի փոխադրման, տեղայնացման, մեջբերման միասնական ոճ, եթե ոճային տարածնությունները հատուկ նպատակ չունեն	X	
31-1	Դասագրքի շրջանակում պահպանված է տեքստերի փոխադրման միասնական ոճ (նշված է հեղինակը կամ աղբյուրը, կիրառված է «ըստ», «հիման վրա» ձևը)		
31-2	Դասագրքի շրջանակում պահպանված է տեքստերի տեղայնացման միասնական ոճ (խոսքային կառույցներն ու առանձին բառեր համապատասխանեցված են հայերենի լեզվամտածողությանը)		

31-3	Դասագրքի շրջանակում պահպանված է տեքստերի մեջբերման միասնական ոճ (պահպանված են ուրիշի խոսքի կիրառության կանոնները, նշված են հղումները, ինքնանպատակ չեն, հիմնավորում են ասելիքը)		
	Չափանիշ 32. Առկա են նյութեր, հարցեր և առաջադրանքներ, որոնք տվյալ ուսումնական առարկայի թեմատիկայի շրջանակում նպաստում են բանավոր և գրավոր խոսքի ճշգրտությունը, հստակությունը, պարզությունը, պատկերավորությունը ապահովելու կարողությունների զարգացմանը	X	
32-1	Հարցերը և առաջադրանքները միտված են բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացմանը (պատկերավորությանը, երևակայությանը, ստեղծարարությանը)		
32-2	Առկա են խոսքի պարզությունն ու ճշգրտությունը ներկայացնող տեքստեր:		
32-3	Առաջադրանքներն ու հարցերը նպաստում են միջառարկայական և ներառարկայական կապերի ստեղծմանն ու զարգացմանը:		
	Չափանիշ 33. Առկա են մտքերը գրավոր և բանավոր շարադրելու, տեքստեր վերաշարադրելու, համառոտագրելու, ուղղումներ կամ լրացումներ կատարելու, հաղորդման կամ զեկուցման տեքստեր գրելու առաջադրանքներ	X	
33-1	Առկա են դասանյութը տարբեր ոճերով վերաշարադրելու, համառոտելու կամ ընդարձակելու, փոփոխելու, շրջելու, բանալի բառը/միտքը գտնելու առաջադրանքներ		
33-2	Առկա են դասանյութը համառոտագրելու, հակիրճ ներկայացնելու առաջադրանքներ		
33-3	Առկա են հետազոտական աշխատանքներ կատարելու և դրանք ներկայացնելու առաջադրանքներ		
33-4	Առկա են թեմային առնչվող հարակից նյութեր հավաքագրելու, մշակելու և ներկայացնելու առաջադրանքներ		

	Չափանիշ 34. Առկա են բանավեճ վարելու, հարցադրում, առարկություն, դիտողություն, կարծիք, վարկած, հիմնավորում, եզրակացություն ձևակերպելու առաջադրանքներ	X	
34-1	Առկա են հարցեր ձևակերպելու առաջադրանքներ		
34-2	Առկա են բանավոր խոսքի զարգացմանը նպաստող առաջադրանքներ, օրինակ՝ բանավոր ելույթ, հարցազրույց, բանավեճ, ցուցահանդես և այլն:		
	Չափանիշ 35. Առկա են ընթերցանության նկատմամբ հետաքրքրություն և գիտակցված պահանջմունք առաջացնող նյութեր	X	
35-1	Առկա են արժեհամակարգային, ինքնաճանաչողական և աշխարհընկալմանը նպաստող նյութեր, որոնք հետաքրքրություն են առաջացնում ընթերցանության նկատմամբ:		
35-2	Առկա են հետաքրքրաշարժ հարակից նյութեր, լրացուցիչ գրականության ցանկեր		
Դասագրքի բովանդակությունը լրացնող այլ ուսումնական նյութեր			
	Չափանիշ 60. Ուսումնական նյութերի ներկայացման լեզուն համապատասխանում է սովորողների տարիքին, լեզվամտածողությանը և նրանց խոսքի մշակույթի զարգացման նպատակին	X	
60-1	Ուսումնական նյութերի ներկայացման լեզուն համապատասխանում է տվյալ տարիքի սովորողների լեզվական կարողությունների՝ չափորոշիչներով նախատեսված մակարդակին		
60-2	Ուսումնական նյութերի ներկայացման լեզուն համապատասխանում է ժամանակակից գրական լեզվի՝ տվյալ տարիքի սովորողներին ծանոթ նորմերին (բացառությամբ հեղինակային մեջբերումների)		
60-3	Ուսումնական նյութերում առկա են ձայնագրություններ, որոնցում պահպանված են բանավոր խոսքի առոգանությունը և բարեհնչյունությունը		

- * 0 միավոր, եթե բնութագրիչի հատկանիշները բացակայում են
- 1 միավոր, եթե բնութագրիչի հատկանիշները մասամբ առկա են
- 2 միավոր, եթե բնութագրիչի հատկանիշները հիմնականում առկա են
- 3 միավոր, եթե բնութագրիչի հատկանիշներն ամբողջովին առկա են

** լրացվում է ըստ անրաժեշտության՝ գնահատման վերաբերյալ հատուկ մեկնաբանություն, բացատրություն ունենալու դեպքում: Ընդ որում, ծավալուն մեկնաբանությունները կարող են կատարվել առանձին A 4 ֆորմատի թղթի վրա՝ համապատասխան գրառում /հղում, տարբերանշում/ կատարելով «նշումներ» սյունակի համապատասխան տողում: Նշումների թերթիկում պարտադիր գրվում է գնահատողի անունը, ազգանունը, ստորագրությունը և կցվում է գնահատման թերթիկին:

Գնահատող՝

_____

Անուն, Ազգանուն

_____

ստորագրություն

«_____» _____ 2023 թ.